

گزارش دفتر سیزدهم از سلسله نشست‌های موضوعی شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی ایران «معماری منظر راه؛ رهیافتی نوین در ارتقای کیفیت نظام حمل و نقل درون و برون شهری»

شقایق صدیق‌وزیری

دفتر سیزدهم از سلسله نشست‌های موضوعی شرکت مادر، با عنوان «معماری منظر راه؛ رهیافتی نوین در ارتقای کیفیت نظام حمل و نقل درون و برون شهری»، در قالب چهار نشست مرتبط با مباحث مطرح در حوزه معماری منظر راه و یک نشست جمع‌بندی، در ۱۳ام دی‌ماه ۹۵ آغاز و در ۹ام اسفندماه ۹۵، به پایان رسید که در ادامه به شرحی از برگزاری ۵ نشست مذکور، به تفکیک، پرداخته شده است. لازم به ذکر است که دبیری علمی این مجموعه نشست‌ها را جناب آقای مهندس هوشنگ عشایری، عضو هیئت مدیره شرکت مادر و رئیس کارگروه معماری راه، بر عهده داشتند.

نشست اول دفتر سیزدهم

نشست اول، با عنوان «تبیین ضرورت توجه به معماری راه در طراحی و مدیریت بهره‌برداری راه‌های برون شهری ایران»، با سخنرانی مقام عالی وزارت، جناب آقای دکتر آخوندی، مهندس سیدمحمد بهشتی، دکتر سعید معیدفر، دکتر محمدحسن طالبیان، دکتر سیدحسن تقوایی و با حضور جمعی از معاونین حوزه وزارت و دیگر علاقه‌مندان از حوزه‌های حرفه و دانشگاه، در ۱۳ام دی‌ماه ۹۵، در سالن جلسات شرکت مادر، برگزار گردید. هدف از تدوین موضوع این نشست، تأکید بر اهمیت معماری منظر راه از ابعاد مختلف فرهنگی، تاریخی، اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی و زیبایی‌شناختی بود که هریک از سخنرانان، به فراخور تخصص خود، به تشریح بخشی از این ابعاد پرداختند.

پس از بیان مقدمه‌ای در طرح موضوع، توسط جناب آقای دکتر ایزدی، معاون وزیر و مدیر عامل شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران، آقای دکتر آخوندی، ضمن اظهار خوشوقتی از حضور در جمع فرهیختگان علاقه‌مند به موضوع معماری راه، حضور خود در این نشست را به دلیل تأکید بر اهمیت این موضوع عنوان نموده و اظهار داشتند که نه به عنوان مدعی در اشراف بر این بحث، بلکه در جایگاه یک سیاستگذار، خواهان دستیابی به فهمی مشترک راجبه این موضوع بنیادین می‌باشند. ایشان در ادامه اظهار داشتند، خلقت تمامی عالم واقع، اعم از سکونتگاه‌ها و راه‌ها به واسطه نوع اندیشه‌ورزی و دیدگاه انسان‌ها نسبت به جهان است که در قالب معماری ظهور می‌یابد. در معماری ایرانی که حاصل اندیشه‌ورزی ایرانی‌ست، هم مفاهیم ماوراء و هم مفاهیم مادی دخیل هستند و اصولی چون سازگاری با طبیعت و اقلیم، بر این معماری حاکمند که بهره‌گیری از آن‌ها به ایجاد بستری برای هدایت نحوه زندگی ایرانیان می‌انجامد. اما این زندگی فقط در سکونتگاه‌ها اتفاق نمی‌افتد؛ زندگی در اندیشه ایرانی و اسلامی، ثابت و راکد نیست بلکه زندگی خود، حرکت و جریان است. وجود جاده ابریشم، کاروانسراها و دیگر عناصر وابسته به راه، همگی خود گواهی بر این مدعاست که همواره زندگی در مسیرها نیز جایگاه ویژه‌ای داشته و فقط مختص سکونتگاه‌ها نبوده است. اما از دوران مدرن به بعد است که انقطاعی میان راه و زندگی صورت می‌گیرد و کیفیاتی چون زیبایی، آسایش، آرامش خاطر و چشم‌نوازی که مسیرها همواره شامل آن بودند از جاده‌های ایران رخت می‌بندد که تا امروز نیز این انقطاع ادامه دارد. با وجود اینکه امروزه هزاران میلیارد دلار در امر راه‌سازی و جاده‌سازی صرف و هزینه می‌شود اما کمتر اثر ارزشمندی را شاهد هستیم که پشتیبان اندیشه‌ای باشد که بتواند پیوند میان راه و زندگی را نمایانگر باشد. اما ضرورت این موضوع از آنجا معلوم می‌شود که ما همچنان در حال جاده‌سازی در زیباترین و پرفرصت‌ترین مناطق کشور هستیم و بهتر است تا اندیشه‌ای وجود داشته باشد تا ارتباط مفهومی میان راه و زندگی را ایجاد نماید تا دوباره زندگی در جاده‌ها با کیفیاتی که مدنظر است، جاری گردد. در نتیجه معماری راه در یک کلام، اندیشه پشتیبان برقراری مجدد ارتباط مفهومی میان راه و زندگی می‌باشد.

در ادامه مهندس سیدمحمد بهشتی، معمار، پژوهشگر، فعال و اندیشمند حوزه سینما، معماری و میراث فرهنگی که در حال حاضر، ریاست